

Slutningen af 1877 udfom der et Bind fra Statistisk Bureau, der indeholdt Oplysninger om Hartkorns-Fordelingen i April 1873. Oplysningerne om den civile Retspleie standse med 1872, Oplysningerne om den kriminelle Retspleie med 1870. De sammendragne statistiske Oplysninger i summarisk Fremstilling ere fra 1871—1872. Oplysningerne om Befolkningens Bevægelse gennem Vielser, Fødsler og Dødsfald standse med 1869. Ogsaa her foreligger der en summarisk Opgjørelse indtil 1874, men en egentlig Bearbejdelse savnes, og selv om der nu i den nærmeste Fremtid, f. Ex. i indeværende Aar, udfommer en Fortættelse af disse Arbejder, ville de dog i 1878 ikke kunne føres længere frem i Tiden, end omtrent til 1874—75. Det har selvfølgelig ikke i mindste Maade været min Mening med, hvad jeg har fremført her, at ville rette nogen Bebrejdelse mod Bureauet eller udtale nogen Kritik over dets Virksomhed; jeg tror, at det er saa godt og vel ledet som muligt, men jeg antager, at den Langsomhed, hvormed Arbejderne udfomme, har sin Grund i, at der ikke er den fornødne Arbejdskraft til Stede i Bureauet til at fremme Arbejdet med den Hurtighed og i det Omfang, som vistnok maa anses for ønskeligt.

Sagd: Der fremkom fra den høitærede Finantminister nogle Ytringer om Østersfiskeriet i Limfjorden. Derfor disse Ytringer vare begrundede i den høitærede Ministers egne Sagtagelser, har jeg saa stor Respekt for hans skarpe Se og sikke Dom, at jeg vilde have en Del Betænkelighed ved at udtale, hvad jeg nu vil fremsætte. Desværre har den høitærede Minister ikke selv havt Leilighed til at gjøre Sagtagelser i denne Retning, og de Autoriteter, hvis Erklæringer og Indberetninger han nærmest maa støtte sin egen Dom til, har jeg ikke nogen saa stor Respekt for. Jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at, ved Udørelsen af den nuværende Ordning af Østersfiskeriet, nemlig at Fiskeriet fra den omboende Befolknings Hænder gik over til at være offentlig Entreprise, udtalte jeg allerede i denne Sal, at denne Indtægtskilde, der var i saa glimrende Udvikling og lovede en saa stor Fremtid for hele Fiskerbefolkningen i de omliggende Egne, vilde blive ødelagt ved den Ordning, som den daværende Regjering stod i Begreb med at indføre. Jeg paaviste Grundene, og man har senere Aar efter Aar kunnet paavise disse Grundes Virkning. Naar nu det Resultat foreligger, at Østersfiskeriet er næsten ødelagt, kan jeg ikke tie til, at man skylder Skylden over paa Strømninger og Bundeforhold, der efter min Mening slet ikke have noget at gjøre med Fiskeriets Ødelæggelse. Jeg udtaler disse Anstuelser saa meget roligere, da jeg sikkert er det Medlem i denne Sal, som har havt bedst Leilighed til at bygge min Dom paa egne Sagtagelser af Sagen, og ligesom jeg venter ikke for

gjæves at appellere til det høie Things Interesse for denne Sag, saaledes haaber jeg, at den høitærede Finantministers Humanitet og Nødsordighedssfølelse ogsaa vil gjøre ham tilgængelig for den Appel, jeg retter til ham. Den Ordning af Fiskeriet, som nu gjaelder, er snart færdig af sig selv; thi, fortsattes Fiskeriet ret længe som i den sidste Tid, ville vi om ikke mange Aar komme der til, at der ikke er en Fisker, der kan tjene det daglige Brød ved Østersfiskeriet; det kan jeg udtale med fuldstændig Sikkerhed. Naar nu en ny Ordning er uundgaaelig, kan vil jeg opfordre den høitærede Minister til at tage under alvorlig Overveielse, om han ikke kan finde en Ordning, der bedre kan tilfredsstille de humane Interesser, som man virkelig fra Befolkningens Side kan fordrø, at der skal tages Hensyn til. Jeg tror noget nær, at det er enestaaende i Verden, at en Befolkning er bleven behandlet med en saadan Hensynsløshed som Østersfiskerne i Limfjorden, det er, saa vidt jeg veed, det eneste Sted, hvor Staten paa en saadan Maade har bemægtiget sig en Indtægtskilde, og det efter at vi have faaet den frie Forfatning. Thi jeg maa gjøre opmærksom paa, at, om ogsaa en enkelt Østersbanke tidligere har været Monopol, saa havde det ikke den Betydning, som det fik ved denne Leilighed. Det er jo ganske vist, at salig Kong Frederik for et Par Hundrede Aar siden sagde: efterdi vi have Behag i saadanne Fiske, skal den og den Banke være kongeligt Regale, men det havde dog ikke den Betydning, som det fik, da Østersfiskeriet over hele Landet blev gjort til en Statsindtægt. Man maa huske paa, at den store Befolkning, som lever omkring ved Limfjordsbasinet, gennem mange Aarhundreder har været henvist til at søge sit Erhverv ved Fiskeriet i Limfjorden, og at dette Fiskeri under veglende Forhold ogsaa har været i høieste Grad veglende. Til den ene Tid har man maattet søge sin Indtægt ved den ene Art Fiskeri, til den anden Tid ved en anden Art; der var Tider, hvor Folk alene ved deres Sildestader kunde blive hovedrige Mænd, og efter som Naturforholdene veglede, bragte Naturen i Almindelighed selv Fiskerne Erstatning i andre Indtægtskilder, naar de aldre gik til Grunde. Efter at Sildefiskeriet var gaaet til Grunde, blev Østersfiskeriet jo nemlig den Indtægtskilde, som Naturen selv tilbød i Erstatning, men denne Indtægtskilde kastede Regjeringen sig pludselig over, saa at man med den største Hensynsløshed saae bor fra ethvert muligt Hensyn til den Befolkning, som havde sit Erhverv ved dette Fiskeri. Lad os, naar vi votere store Kapitaler til vor Marine, huske paa, at vi dog ogsaa skyld Noget til denne Del af Befolkningen, der saa høderligt har udfyldt sit Plads i den danske Marine. Og medens Tiderne ere gaaede glimrende fremad for næsten alle andre Dele af Befolkningen, er der maaske ikke nogen Del af den, som det mindre har været Tilfeldet med end